

Linnéuniversitet

Opinionsbildning i massmedia gällande flyktingpolitik

Författare: Mikael Andersson

Handledare: Magnus Hagevi

Examinator: Magnus Hagevi

Termin: VT-16

Ämne: Statsvetenskap

Nivå: B-uppsats 7,5 hp

Kurskod: 1SK200

1. Abstract

This study is based on the shift in the Swedish migration policy that took place in the autumn of 2015 and examines how this shift in policies has affected the formation of opinion on the editorial pages of the national newspapers Aftonbladet, Dagens Nyheter, Expressen and Svenska Dagbladet. The survey is based on Daniel Hallin's studies on formation of opinion in media and on Lars Nord's studies of the media's position in democracy and on his studies of editorial pages and on Jesper Strömbäck's studies on political communication.

The study hypothesis is that the political change in migration policy in the autumn of 2015 also meant that the newspapers' editorial pages have taken a more critical stance against migration in their reporting. To test this hypothesis, I examined a large number of editorial articles in three different periods of study, before the autumn of 2015, after the autumn of 2015 and during the autumn of 2015. These editorials have been categorized according to Daniel Hallin's theory of categorization of journalistic issues, phenomena and problems in three different spheres; consensus, legitimate conflicts and unacceptable conflicts. The survey shows a positive correlation between the number of asylum seekers and frequency of editorials relevant to refugee issues. Likewise, the study has to some extent substantiated the theory that the media in periods of political consensus follows the agenda of the political elite.

Sammanfattning

Denna studie tar sin utgångspunkt i det skifte i svensk migrationspolitik som skedde hösten 2015 och undersöker hur detta skifte i politik påverkat opinionsbildning på ledarsidor i de rikstäckande tidningarna Aftonbladet, Dagens Nyheter, Expressen och Svenska Dagbladet. Undersökningen grundar sig på Daniel Hallins studier om opinionsbildning och på Lars Nords studier om mediernas ställning inom demokratin och om ledarsidor samt på Jesper Strömbäcks studier om politisk kommunikation.

Undersökningens hypotes är att den politiska förändringen i migrationspolitiken hösten 2015 även har inneburit att tidningarnas ledarsidor har intagit en mer migrationskritisk hållning i sin rapportering. För att testa denna hypotes har jag granskat ett stort antal ledarartiklar under tre olika undersökningsperioder, före hösten 2015 och efter hösten 2015 samt under hösten 2015. Dessa ledarartiklar har kategoriserats enligt Daniel Hallins teori om kategorisering av journalistiska frågor, företeelser och problem i tre olika sfärer; konsensus, legitima konflikter och oacceptabla konflikter. Undersökningen visar på ett positivt samband mellan antalet asylsökande och frekvens av ledarartiklar med relevans för flyktingfrågor. Likaså har undersökningen till viss del styrkt teorin om att medier i perioder av politisk konsensus följer den politiska elitens agenda.

Nyckelord: ledarredaktion, ledarsidor, ledarartiklar, ledarskribenter, journalister, migrationspolitik, asylmottagning, flyktingmottagning, journalistik, opinionsbildning, Daniel Hallin, Lars Nord, Jesper Strömbäck, politik

2. Innehållsförteckning

1. ABSTRACT	2
2. INNEHÅLLSFÖRTECKNING	3
3. TABELL- OCH FIGURFÖRTECKNING	4
4. FÖRKORTNINGSLISTA.....	4
5. INTRODUKTION	4
6. BAKGRUND	6
7. TEORI.....	8
8. UPPSATSENS SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	11
9. TIDIGARE FORSKNING	11
10. MATERIAL OCH METOD	14
11. UNDERSÖKNINGENS RESULTATREDOVISNING	16
11.1 FREKVENNS I RAPPORTERING GÄLLANDE FLYKTING- OCH MIGRATIONSFRÅGOR	16
11.2 INSTÄLLNING TILL MIGRATIONSPOLITIK.....	18
11.3 OBJEKTIVITET I RAPPORTERING	19
11.4 GRANSKNING AV ENSKILDA SKRIBENTER.	21
12. AVSLUTANDE SLUTSATSER.....	23
13. REFERENSER	25

3. Tabell- och figurförteckning

- Fig. 1: Frekvensfördelning av ledarartiklar gällande flykting- och migrationsfrågor (diagram).
- Fig. 2: Utveckling av antal ledarartiklar med relevans för flykting- och migrationsfrågor och antal asylsökande i Sverige (diagram).
- Fig. 3: Inställning till migrationspolitik i ledarartiklar med relevans för flykting- och migrationsfrågor (diagram).
- Fig. 4: Kategorisering av ledarartiklar med relevans för flykting- och migrationsfrågor (diagram).
- Fig. 5: Sammanställning av kategorisering och inställning hos granskade ledarartiklar med relevans för flykting- och migrationsfrågor och antalet asylsökande (ej sorterat per ledarredaktion) (diagram).

4. Förkortningslista

AB	Aftonbladet
C	Centerpartiet
DN	Dagens Nyheter
EU	Europeiska unionen
Exp	Expressen
FP	Folkpartiet (sedan 22 november 2015 heter FP numera Liberalerna)
IS	Islamiska staten (Daesh)
KD	Kristdemokraterna
M	Moderaterna
MP	Miljöpartiet
S	Socialdemokraterna
SD	Sverigedemokraterna
SvD	Svenska dagbladet
V	Vänsterpartiet

5. Introduktion

Den 24 november 2015 höll Sveriges statsminister Stefan Löfven (S) och vice statsminister Åsa Romson (MP) en presskonferens på Regeringskansliet där de presenterades regeringens nya migrationspolitik (Regeringskansliet, 2015a). Presskonferensen föranleddes av det stora antal asylsökande som hade kommit till Sverige denna höst, med rekordnivåer på drygt 10 000 asylsökande per vecka som mest (Migrationsverket, 2016a). På presskonferensen presenterades en rad åtgärder för att skapa andrum för svenskt flyktingmottagande (Regeringskansliet, 2015a). Inom bara några månader hade regeringen gjort helt om i den svenska migrationspolitiken. Från att regeringen överhuvudtaget inte velat prata om volym

och antal var det nu en uttalad målsättning att minska flyktingmottagningen väsentligt (Regeringskansliet, 2015a). Detta skifte gällande Sveriges migrationspolitik är i det närmaste att likna vid ett paradigmskifte. Från att ha haft Europas mest liberala migrationspolitik var nu regeringens politik att lägga sig på EU:s mininivå gällande mottagning av flyktingar (Svensson & Stiernstedt, 2015).

Daniel Hallin, filosofie doktor i statsvetenskap vid University of California, har undersökt skiftningar i rapportering inom den amerikanska journalistiken i samband med Vietnamkriget och kommit fram till att medias rapportering påverkas av graden av konsensus hos den politiska eliten (Hallin, 1994, s. 43, 47-52). Hallins slutsatser har legat till grund för mitt forskningsproblem i denna uppsats gällande hur media har förhållit sig kring den politiska elitens förändrade syn på flyktingströmmen till Sverige. Min hypotes är att det går att överföra Hallins teorier till dagens medierapportering av svensk politik.

Redan innan denna presskonferens, den 24 november, hade de stora flyktingströmmarna dominerat medias rapportering (Granström, 2015). Flyktingfrågor rapporterades dagligen enligt traditionell mediebevakning men det var även många medier som "tänkte utanför boxen". Bland annat startade Dagens Nyheter "Sweden Refugee" som dagligen, på de sociala medierna Instagram och Twitter, postade korta berättelser och bilder från människooöden på flykt (Granström, 2015).

Ur ett forskningshänseende är det av intresse att undersöka vad detta paradigmskifte i regeringens migrationspolitik har inneburit för mediernas rapportering och opinionsbildning inom flykting- och migrationsfrågor. Idag när allt fler människor tar del av information via de sociala medierna är det inte längre givet att medias roll är den samma som tidigare (Strömbäck, 2014, s. 227). Vi kan inte vara säkra att det i denna digitala era är såsom Daniel Hallin visade i sin studie (Hallin, 1994), att medias rapportering följer den politiska elitens agenda (Hallin, 1994, s. 11). Till skillnad från Hallin menar till exempel Jesper Strömbäck, professor i journalistik och politisk kommunikation vid Göteborgs universitet, att media har fått en större makt genom det förändrade medielandskapet, att media i allt större utsträckning har möjlighet att sätta agendan för de politiska aktörerna (Strömbäck, 2014, s. 86).

Genom mediernas oberoende från partipolitik, sker numera mediernas opinionsbildning främst från dess ledarredaktioner. Det är genom ledarsidan som mediernas politiska opinionsbildning formas (Nord, 2001, s. 7-9, s. 221-222). Dagens ledarskribent har dessutom en helt annan roll än tidigare. Idag är ledarskribenten ofta tidningens ansikte utåt, en sorts "klickdragare", en sorts medial stjärna (Krona, 2015), som förväntas agera som expertkommentator och kommentera politiska skeende i olika mediekanalet, tex i Sveriges televisions nyhetssändningar (SVT-nyheter, 2015a; SVT-nyheter, 2015b).

Att traditionella medier har stort inflytande över politiken visade en undersökning av riksdagspolitiker och politiska nyhetsjournalister år 2007/2008 (Strömbäck, 2014, s. 235). Mycket kan dock ha hänt på dessa åtta år med tanke på den digitala utvecklingen. Med denna uppsats avser jag att undersöka om detta paradigmskifte inom regeringens migrationspolitik även har inneburit ett skifte i hur tidningarnas ledarsidor skriver om migration och flyktingmottagning. I detta ställs hypotesen att den politiska förändringen i migrationspolitiken hösten 2015 även har inneburit att mediernas ledarsidor har intagit en mer migrationskritisk hållning i sin rapportering.

6. Bakgrund

Europa räddade inte Aylan, 3, stod det att läsa på Expressens förstasida den 3 september 2015 (Expressen, 2015a). Alla de stora tidningarna, Aftonbladet (AB), Svenska Dagbladet (SvD), Dagens Nyheter (DN) och Expressen (Exp) skrev om Aylan vars öde, tillsammans med så många andra flyktingar, slutade i katastrof på medelhavet (Expressen, 2015b; Kasurinen & Stenquist 2015; Kino 2015; Flores, 2015). De svarta rubrikerna tillsammans med bilder på en livlös pojke uppsköld på en strand vid turkiska Bodrum väckte starka reaktioner (Lapidus, 2015a). Aylan blev en symbol för den pågående flyktingkatastrof som fortsätter att skörda offer när flyktingar i överfulla rangliga båtar försöker ta sig över medelhavet för att komma till ett nytt liv i Europa (Berenson, 2015; Hagberg, 2016).

Flyktingkatastrofen till följd av det långdragna kriget i Syrien hade redan då pågått under en lång tid och det var på intet sätt nytt att flyktingar gick under i havets vågor. Tvärtom hörde detta till vanligheten i mediernas rapportering (von Hall, 2014; Loewe, 2015; Lindberg, 2015; Skarin, 2015). Men bilderna på den döde Aylan väckte medlidande. Fanns det något motstånd till den svenska flyktingmottagningen tidigare, var detta som bortblåst efter bilderna på Aylan (Järkstig, 2015; Nordh, 2015). Sympatittringarna för dessa flyktingar tog under några veckor stark ställning för ett välkomnande av flyktingar och röster på säkra flyktingvägar till Sverige var på agendan (Micanovic, 2015; Kärrman, 2015). Men endast på ett par månader var bilderna på Aylan glömda. Under dessa två månader hade något omvälvande hänt i Sverige, främst på den politiska agendan men även inom medias rapportering. Nu rapporterades inte längre om behovet av säkra flyktingvägar utan om att begränsa antalet asylsökande och göra det svårt för flyktingar att ta sig till Sverige (Lapidus 2015b). På denna korta tid hade antalet asylsökande till Sverige mångdubblats (Migrationsverket, 2016a) och mottagningssystemen gick på knäna (Migrationsverket (2015a).

Under hela 2000-talet hade Sverige en tämligen stabil nivå i asylsökande med omkring 30 000 asylsökande per år (Migrationsverket 2016b). 2012 började dock antalet asylsökande att öka succesivt och 2014 kom det drygt 81 000 asylsökande till Sverige (Migrationsverket 2016b). Denna siffra kom att fördubblas under 2015, där

kulmen i antal asylsökande nåddes under oktober då det kom drygt 10 000 asylsökande per vecka som mest (Migrationsverket, 2016a). Migrationsverket klarade inte denna höga anstormning på ett bra sätt utan vädjade till kommunerna om hjälp (Migrationsverket, 2015b). Migrationsverket vädjade även till regeringen om åtgärder för att minska antalet asylsökande till Sverige (Migrationsverket, 2015c). Under kort tid genomfördes därefter åtgärder som tidigare setts som politiskt otänkbara i Sverige under 2000-talet, såsom införande av tillfälliga uppehållstillstånd (Regeringskansliet, 2015b) och inre gränskontroller (Regeringskansliet, 2015d, Polisen, 2015) samt även ID-kontroll för att åka över Öresundsbron till Sverige med tåg eller buss (Sveriges riksdag, 2015; Prop. 2015/16:67; SFS 2015:1074).

Som en förberedelse till detta skifte i den svenska migrationspolitiken slöt regeringen den 23 oktober 2015 en migrationsöverenskommelse med de borgerliga partierna, Moderaterna (M), Centerpartiet (C), Folkpartiet (FP) och Kristdemokraterna (KD) (Regeringskansliet, 2015b). Denna migrationsöverenskommelse bestod i en 21-punkts åtgärdsplan för att hantera flyktingkrisen som uppstått till följd av kriget i Syrien och härjningar av Islamiska staten (IS). Bland annat skulle tillfälliga uppehållstillstånd införas och Sverige skulle begära att vara med i en tillfällig omfördelningen av migranter som försöktes få till stånd inom den Europeiska unionens råd (Regeringskansliet, 2015c).

Regeringens inställning till den svenska flyktingmottagningen hade nu förändrats men migrationsöverenskommelsen verkade inte ha några omedelbara effekter på antalet asylsökande till Sverige (Migrationsverket, 2016a). Regeringen såg sig därför nödd till fler åtgärder. Den 12 november 2015 beslutade regeringen att tillfälligt återinföra gränskontroll vid inre gräns (Regeringskansliet, 2015d). Polisen började genast att genomföra dessa gränskontroller vid Öresundsbron (Polisen, 2015) i ett försök att begränsa antal asylsökande. Samma dag, den 12 november föreslog även regeringen ett tillägg i fartygssäkerhetsförordningen att möjliggöra identitetskontroll av passagerare på fartyg (Regeringskansliet, 2015e). Detta tillägg i fartygssäkerhetsförordningen trädde sedan i kraft den 21 november 2015 (SFS 2015:673).

Den 4 januari 2016, 4 månader efter att Aylan hittades död, uppsköld på stranden fullbordades sedan regeringens paradigmskifte i migrationspolitiken genom att regeringen i en ny förordning (SFS 2015:1074) införde ett transportörsansvar med krav på att genomföra ID-kontroller vid resor till Sverige från Danmark med tåg eller buss, i syfte att begränsa antalet asylsökande, vars stora antal enligt polismyndigheten, utgjorde ett hot mot allmän ordning och inre säkerhet (Regeringskansliet, 2015d; Transportstyrelsen. 2016).

7. Teori

Denna uppsats sätter upp hypotesen att det har skett ett skifte i medias rapportering av migrationsfrågor efter det paradigmskifte som skedde hösten 2015 inom svensk migrationspolitik med regeringens beslut om åtgärder för att begränsa antalet asylsökande (Regeringskansliet, 2015d). Av denna anledning är det intressant att studera de teorier gällande journalistik som Daniel Hallin tar upp då han just har studerat hur den journalistiska rapporteringen följer den politiska elitens agenda (Hallin, 1994). Hallin menar att medias agerande är tätt länkat till graden av konsensus hos den politiska eliten. Om det råder ett stort konsensus spelar media en relativt passiv roll och förstärker vanligtvis den politiska elitens möjligheter att bemästra den allmänna opinionen. När det istället råder splittringar får vi å andra sidan en mer aktiv media som skildrar fler åsiktsskillnader och där den politiska eliten får svårare att hantera den allmänna opinionen via media (Hallin, 1994, s. 11-12). Hallin refererar även till Tom Wicker från New York Times som menar att det är journalistikens professionalism som gör att journalistikens fokus och vinklingar i rapporteringar ofta följer den rådande normens attityder. Detta då objektiv journalistik nästan alltid tenderar att följa det rådande etablissemangets positioner och förhåller sig väl till denna i sin rapportering. Hallin påpekar dock att den objektiva journalistiken samtidigt har att förhålla sig till sitt politiska oberoende vilket innebär något av en paradox för journalisterna (Hallin, 1994, s. 52).

I sin studie har Hallin studerat den amerikanska journalistiken runt tiden för Vietnamkriget. Hallin menar att amerikansk media rapporterade positivt från händelserna i början av kriget men negativt mot slutet av kriget. Skiftet i rapporteringen kom i samband med Tet-offensiven som påbörjades 31 januari 1968 med månadslånga strider som innebar stora förluster, både i mänskoliv och i propagandaförlust för USA och Sydvietnam (Ericson Wolke, 2004; Hallin, 1994, s. 43). Det Hallin frågar sig är om detta skifte i rapportering berodde på att journalistikens professionalism förstärktes och att man rapporterade mer objektivt mot slutet av kriget än vad som gjordes i början, då rapporteringen var ensidigt positiv till USA:s insats i kriget. Hallins studie visade dock att så inte var fallet, journalisterna arbetade på ungefär samma sätt 1963 som 1973. Det som hade hänt var att det hade dykt upp meningsskiljaktigheter inom den inhemska politiken som påverkade. Med en allmänt växande konfliktnivå hos den inhemska politiska eliten gavs en ökad mediebevakning till dessa meningsskiljaktigheter, där även proteströrelsen till kriget gavs ett större medieutrymme i samband med denna mediebevakning (Hallin, 1994, s. 47-51). Det var genom en kollaps av konsensus i den inhemska politiken som den stora ökningen av kritiska röster till kriget gjordes hörda och som ledde till en mer negativ rapportering. "Förändringen verkar bäst kunna förklaras som en reflektion och som svar på en kollaps av konsensus – speciellt hos den politiska eliten – gällande utrikespolitik" (Hallin, 1994, s. 52-53).

Hallin delar upp journalistiken i tre sfärer; sfären av konsensus, sfären av legitima konflikter och sfären av oacceptabla konflikter. Sfären av konsensus är sfären av "moderskap och äppelpaj" och inrymmer sociala objekt som inte ses som

kontroversiella, vare sig av journalister eller samhället i stort. Här känner inte journalister sig tvingade att presentera några opponerande synsätt utan vill snarare sträva efter att behålla konsensus. Journalistiken spelar en legitimerande roll i denna sfär (Hallin, 1994, s. 53). Sfären av legitima konflikter handlar om frågor där det är objektiviteten inom journalistiken som står i centrum. Journalistiken sker här med en neutral och balanserad rapportering som främsta dygd (Hallin, 1994, s. 54). Sfären av oaccepterade konflikter handlar om de åsikter och politiska aktörer som journalistiken och samhällets mainstream avfärdar som ovärdiga att överhuvudtaget ta upp (Hallin, 1994, s. 54). Även Lars Nord och Jesper Strömbäck, som båda är professorer i politisk kommunikation och journalistik vid Mittuniversitetet respektive Göteborgs universitet, lyfter Hallins forskning med dessa tre olika områden inom den politiska journalistiken; konsensusfrågor, legitima konflikter och oaccepterade konflikter. Till denna första kategori, konsensusfrågor, hamnar frågor om gemensamma samhällsvärderingar där man ofta ställer det onda mot det goda i en sorts patriotisk rapportering utan behov att rapportera om någon avvikande uppfattning till normen. Kategorin legitima konflikter handlar till exempel om valrörelser där politiska motståndare argumenterar mot varandra vilket är populärt för media att rapportera om. Den tredje kategorin, oaccepterade konflikter handlar om frågor som den politiska eliten inte har intresse att belysa såsom kritik av befintliga maktsystem varför dessa frågor oftast inte blir rapporterade överhuvudtaget (Nord 1997, s. 61; Strömbäck, 2014, s. 181-182). Min hypotes utgår från Hallins kategorisering av den politiska journalistikens olika sfärer. Hallins teori om kategorisering har används i denna uppsats för att undersöka huruvida media har följt regeringens paradigmskifte i synen på migrationspolitik. Den svenska migrationspolitiken kan ses som ett område som innan regeringens skifte i migrationspolitik hösten 2015 ofta hamnade i kategorin oacceptabla konflikter (Marteus, 2014). Min hypotes är dock att migrationspolitikens förändring november 2015 förebådar att svensk journalistik bör ha förflyttas till en annan kategori.

Sverige har en tradition av att vara välkomnande mot flyktingar med en nästan enhällig uppslutning hos de politiska partierna kring en generös invandringspolitik (Demker, 2014, s. 105). Trots att Sverigedemokraterna (SD) sitter i riksdagen sedan 2010 har migrationspolitiken inte blivit mer restriktiv. Detta då övriga partier haft ett hårt motstånd till all form av samarbete eller eftergifter gentemot SD (Demker, 2014, s. 165). Innan hösten 2015 rådde således en hög grad av konsensus inom den svenska migrationspolitiken för generösa regler inom asylmottagningen. Det var SD som stack ut med en tydligt uttalad vilja att minska asylmottagningen medan övriga partier egentligen inte hade volymer i asylmottagningen på sin politiska agenda (Larsmo & Svensson, 2015).

Regeringens skifte inom migrationspolitiken skedde snabbt och var ett skifte på 180 grader (Eriksson, 2016). Dock skedde ingen stor politisk splittring hos den politiska eliten i samband med detta. Det var främst Vänsterpartiet (V) och Centerpartiet (C) som inte stödde denna förändring inom migrationspolitiken medan övriga partier i varierande omfattning välkomnade regeringens paradigmskifte då

även dessa partier ville se en mer begränsad flyktingmottagning än tidigare. MP var förvisso internt emot den nya migrationspolitiken men i regeringsställning var de en del av detta paradigmskifte inom svensk migrationspolitik (Eriksson & Kärrman, 2015). Därav har paradigmskiftet snarare inneburit ett nytt konsensus inom den politiska eliten istället för en ökad politisk splittring. Vi har nu ett politiskt konsensus kring en restriktiv migrationspolitik (Eriksson, 2016; Esaiasson, 2016).

Om ledarsidorna, enligt min hypotes, följer den politiska eliten i dess förflyttning till ett nytt konsensus inom migrationspolitiken, med en mer restriktiv migrationspolitik, skulle det innebära att journalistiken kring migrationsfrågor har förflyttas från sfären oacceptabla konflikter till sfärerna av legitima konflikter och kanske till och med till sfären av konsensus. De åsikter som tidigare stod för de oacceptabla konflikterna i migrationsfrågorna är i sådant fall åsikter som man i detta nya konsensus är överens om. (Strömbäck, 2014, s. 181-182). Har jag rätt i min hypotes att ledarsidorna har följt den politiska eliten och intagit en mer migrationskritisk hållning i sin rapportering efter hösten 2015, bör vi efter hösten 2015 förvänta oss artiklar som tydligare beskriver problem med kostnaderna för asylmottagningen än vad som var fallet tidigare. Vi bör även förvänta oss artiklar som inte i någon större utsträckning kritiserar de regler som begränsar asylmottagningen.

Strömbäck menar att tidningsjournalistiken "har gått från att vara partipolitiskt färgad till att präglas av ett gransknings- och tolkningsideal" (Strömbäck, 2014, s. 173). Människor "söker tillförlitlig och opartisk information om verkligheten" (Strömbäck, 2014, s. 177). Därav är det viktigt för journalistiken att uppfattas som trovärdig och pålitlig. Journalistik är dock berättelser om verkligheten som ska passa mediernas format i samspel med journalistiska ideal samtidigt som den ska möta publikens förväntningar och stå emot extern påverkan i sitt oberoende (Strömbäck, 2014, s. 178). Strömbäck menar att journalisterna, genom den journalistiska professionalismen och journalistutbildning socialiseras in i ett sätt att värdera nyheter och spegla dessa utan att lägga in egna värderingar (Strömbäck, 2014, s. 179). Ledarsidorna är dock ett undantag för just denna opartiskhet. En ledarskribent har en helt annan frihet att skriva utifrån sina egna åsikter (eller ledarredaktionens åsikter) än vad en nyhetsskribent har. Det är detta som gör det intressant att över tid studera ledarsidors utveckling i förhållande till stora politiska skiftningar. Det finns journalister som går så långt att de menar att ledarskribenternas inflytande aldrig varit så stort som nu (Arnroth, 2016). "Dagens ledarskribenter är journalistikens rockstjärnor. De skriver inte längre bara klassiska opinionstexter, de avslöjar egna nyheter, gör reportageresor, ja, till och med egna gräv och undersökningar som de publicerar" (Arnroth, 2016). Detta gör det än mer intressant att just undersöka i vilken utsträckning ledarsidorna följer regeringens paradigmskifte inom migrationspolitiken och utröna om Hallins teorier är applicerbar på dagens journalistik.

8. Uppsatsens syfte och frågeställningar

Syftet för denna uppsats är att undersöka huruvida rapporteringen från ledarsidorna i de fyra stora tidningarna AB, DN, Exp och SvD har följt regeringens skifte i migrationspolitik som skedde hösten 2015 med en uttalad önskan om minskat mottagande av flyktingar i Sverige. Detta sker genom att jämföra ledarsidornas rapportering under perioderna; v.6-13 2015, v.41-48 2015 och v.5-12 2016. Tidsperioderna är valda utifrån att kunna jämföra ledarsidorna under perioder efter och före skiftet i regeringens migrationspolitik som skedde hösten 2015 samt att även jämföra ledarsidorna under den period som skiftet i migrationspolitik skedde.

Utifrån uppsatsens syfte har det formulerats fyra frågeställningar:

- Är det någon skillnad i frekvens av rapportering gällande flykting- och migrationsfrågor hos ledarsidorna i AB, DN, Exp och SvD mellan de olika undersökningsperioderna?
- Är det någon skillnad mellan de olika undersökningsperioderna i inställningen hos ledarsidorna i AB, DN, Exp och SvD till om Sverige ska ha en generös eller restriktiv migrationspolitik?
- Är det någon skillnad i hur objektivt ledarsidorna i AB, DN, Exp och SvD rapporterar om flykting- och migrationsfrågor mellan de olika undersökningsperioderna? Dvs. har det uppstått någon förändring i kategorisering av artiklarna?
- Har regeringens paradigmskifte inom migrationspolitiken inneburit en anpassning av ledarsidornas rapportering utifrån den nya migrationspolitiken eller står ledarsidorna fast vid den ståndpunkt gällande flyktingmottagningen de stod för innan skiftet i migrationspolitik hösten 2015?

9. Tidigare forskning

För att uppnå syftet med denna uppsats är det intressant att titta på tidigare forskning om journalistikens uppdrag. Enligt Nord och Strömbäck bygger det svenska statsskicket enligt regeringsformen på den fria åsiktsbildningen. Till följd av detta har massmedierna att fullgöra tre uppgifter som brukar kallas informations-, granskning- och formuppgiften. Dessa tre uppgifter betraktas som mediernas demokratiska uppgifter, att informera, granska och utgöra ett forum för debatt för att det ska finnas en fungerande åsiktsbildning i en fungerande demokrati. Detta ställer dock krav på journalistiken. Det krävs att journalistiken ger en allsidig och en så sann bild av verkligheten som möjligt för att informationen inte ska gå över till att handla om desinformation (Nord & Strömbeck, 2012, s. 17-18). För en ledarredaktion gäller också dessa tre demokratiska uppgifter men en ledarredaktion drivs även i någon form av en agenda av opinionsbildning (Nord, 2001, s. 219-220)

För att förstå dagens ledarredaktioner och dess skribenter är det av betydelse att förstå den svenska pressens utveckling där en partipress länge var norm. Nord menar att faktumet att press och politik hör ihop är en gammal sanning. Till exempel har den svenska pressen en lång tradition av partipolitiserad nyhetsjournalistik. Redan runt sekelskiftet 1900 växte en renodlad partipress fram där de politiska partierna ofta stod som ägare av tidningarna med partiarbetare som redaktörer (Nord, 1997, s. 14). Det var vanligt att ledande journalister också hade uppdrag för det parti som tidningen de jobbade för sympatiserade till. Tidningarnas läsare tenderade även att enbart läsa den tidning vars politiska linje överensstämde med sin egna (Nord & Strömbeck, 2012, s. 9). Första halvan av 1900-talet innebar ett alltmer partipolitiserat innehåll där tidningarnas ledarsidor och kommentarer utvecklades till att innehålla texter som syftade till att stärka den egna partilinjen och till att kritisera de politiska motståndarna. Det var inte enbart inom tidningarnas ledarredaktioner som denna partipolitisering skedde, utan även nyhetssidorna blev partipolitiserade. Den politiska mediabevakningen blev således förutsägbar, med dagsaktuella politiska sakfrågor som vinklades till att passa den egna partilinjen (Nord, 1997, s. 14, 52). Under de senaste decennierna har dock förhållandet mellan medier och politik förändrats. Partipolitisereringen inom medierna har avtagit i och med att partierna inte längre har lika många övertygade sympatisörer vilket inneburit att medierna fått allt svårare att konkurrera med sin partiloyalitet (Nord 1997, s. 15).

Det är således mycket som tyder på att mediernas ledarredaktioner fungerar annorlunda nu mot förr. Oberoendet från politiska partier har blivit något av en "överideologi" i förhållningsättet till det politiska systemet inom mediebranschen (Nord, 2001, s. 6). AB kallar sig till exempel för obunden socialdemokratisk, medan SvD är obunden moderat och DN är oberoende liberal. Exp utgör undantaget av de fyra stora tidningarna och beskriver sig som liberal utan något prefix "obunden". Trots denna utveckling med en avpartipolitiserad press finns det indikationer på att kopplingen mellan politik och press lever kvar, om än i en svagare styrka än förr (Nord, 2001, s. 7-9).

I min studie fokuserar jag på ledarsidor och hur de påverkas när det sker ett skifte inom politiken som påverkar samhället. Vårt samhället har genomgått betydande förändringar som gett ett nytt mediasamhälle. Denna utveckling har betydelse för hur mediernas ledarsidor skapas och vad ledarsidorna innehåller. Ledarskribenternas uppdrag har i stora delar blivit omdefinierat då det inte längre är partibok eller partisympatier som ger rekryteringsvärde. Istället är det andra journalistiska ideal, baserade på professionalism och ett önskvärt oberoende som värderas (Nord, 2001, s. 12-13). Den moderna politiska journalistiken kännetecknas således av professionalism. Avpartipolitisereringen i kombination med denna professionalism har lett till likriktning inom mediernas rapportering där småsaker ibland får större utrymme än viktiga förändringar (Nord, 1997, s. 59). Forskning om relationen mellan politiska aktörer och journalistiken utgår oftast från att det finns en ömsesidig maktrelation mellan politik och media. Studier har visat att journalistiken kan påverka

den politiska dagordningen samtidigt som det finns forskning som visar att media i stor utsträckning anpassar sig efter de politiska aktörernas prioriteringar. (Strömbäck, 2015, s. 359). Kraven på objektivitet förutsätter dock närhet till makthavarna och har inneburit ett journalistiskt arbetssätt nära partifolk och politiska rådgivare vilket i sin tur gett rapportering utifrån ett maktperspektiv (Nord, 1997, s. 61). Relationerna mellan politik och media har på detta sätt gått från partipolitiserings av media till en medialisering av politiken. Med medialisering menas att medierna och dess logik har blivit allt viktigare för politiken och samhällets sätt att fungera. Medialiseringen påverkar opinionsbildningen då människors åsikter formas genom en kombination av värderingar, tidigare kunskap och tillgänglig information, i en ständigt pågående process (Nord & Strömbeck, 2012, s. 264-265; Nord 1997, s. 16-18). Denna medialisering är påtaglig inom dagens ledarsidor när själva ledarskribenten lyfts fram i fokus som aldrig förr (Arnroth, 2016). För undersökningen i denna uppsats är det essentiellt att se detta ökade mediefokus på just ledarskribenten som person vilket innebär att den enskilde ledarskribentens möjligheter att genom sina egna åsikter påverka opinionsbildningen har ökat (Arnroth, 2016).

Strömbäck menar att "journalistiken fungerar som en sorts moralisk väktare i samhället". Samtidigt hävdar Strömbäck att det inom journalistiken och inom politiken alltid kommer att finnas gränser till vad som är acceptabelt att debattera och föra opinion om (Strömbäck, 2014, s. 182). Migrationsfrågan, som min uppsats studerar, har av många setts som just en fråga där det inte fullt ut setts som acceptabelt att framföra kritiska åsikter (Kjöller, 2015). Den stora ökningen i antalet asylsökande hösten 2015 gav påfrestningar i migrationssystemet som har flyttat denna gräns för vad som är acceptabla åsikter att föra fram i opinionsbildningen vilket även påverkar rapporteringen på ledarsidorna (Granestrand, 2016). När SOM-institutet den 19 april 2016 presenterade sin årliga undersökning vilka samhällsproblem som svenskarna rankar som viktigast, toppade immigrationsfrågan för första gången denna lista (SOM-institutet 2016).

Ett begrepp som växt sig stark och som har betydelse för dagens ledarskribenters arbete är klickjournalistiken. Det vill säga, att skriva så man når så många "klick" på sin artikel som möjligt. En del ser problem med klickjournalistiken då den skapar ytlighet i den journalistiska rapporteringen (Arnroth, 2016). Betydelsen av denna klickjournalism kan till viss del förklara utvecklingen av ledarskribentens status som "klicksökande". Klickjournalistiken riskerar idag att styra ledarsidornas fokus i deras rapportering. Klickmålet kan därigenom ha blivit viktigare än den politiska agendan (Arnroth, 2016). Vissa bedömare förespår dock en försvagad mediamakt genom den stora ökningen i antal mediekanaler som har kommit till under de senaste decennierna, där de traditionella massmedierna blivit utmanade på bred front av nya medieutbud, såsom exempelvis bloggar och sociala medier (Nord & Strömbeck, 2012, s. 337). Borta är tiden då det endast fanns ett fåtal stora massmedier att ta del av för att få nyheter och samhällsinformation. Mediekonsumenterna har idag oändliga möjligheter att utforma sin medieanvändning utefter egna önskemål. De traditionella mediernas

dagordningsmakt har ur detta hänseende blivit begränsat. Trots detta utgör de traditionella massmedierna fortfarande den primära källan till information om politik och samhälle för de flesta i Sverige (Nord & Strömbeck, 2012, s. 337). Det är framför allt när de betydande nyhetsredaktionerna prioriterar och rapporterar på liknande sätt som deras påverkansmakt lever kvar som tydligast. Trots allt verkar de traditionella massmedierna kunna fortsätta sätta agendan för vad som diskuteras i samhällsdebatten, även om det snarast är massmedia som ett kollektiv som ger möjlighet till makt över opinionen än en enskild medieaktörs agenda (Nord & Strömbeck, 2012, s. 337-338).

10. Material och metod

Urvalsperioden består av tre undersökningsperioder på åtta veckor vardera, vars intervall utgår från den politiska omläggningen av Sveriges migrationspolitik som skedde hösten 2015. Dessa undersökningsperioder är satta till en period före hösten 2015 (v.6-13 2015), en period efter hösten 2015 (v.5-12 2016) samt en period under hösten 2025 (v.41-48 2015).

Studiens frågeställningar baseras på två typer av material. För det första genomförs en kvantitativ innehållsanalys av ledarsidor för att utröna frekvens och omfattning av ledarsidornas täckning av flykting- och migrationsfrågor (Esaïasson, Oscarsson, Wägnerud 2012, s. 197-199). Genom denna analys framkommer hur vanligt det har varit att ta upp flykting- och migrationsfrågor och vilket utrymme dessa frågor har getts på ledarsidor under de tre undersökta perioderna. För det andra genomförs en kvalitativ textanalys på de ledarartiklar som bedöms ha relevans i flyktingfrågor för att kategorisera inställning i flykting- och migrationsfrågor i de olika ledarartiklarna. Dessutom genomförs även en textanalys på ett urval av de insamlade ledarartiklarna där det finns skribenter som skrivit artiklar i alla tre undersökningsperioderna (Esaïasson, Oscarsson, Wägnerud 2012, s. 210-213). I denna sista kvalitativa textanalys studeras om ledarskribenterna hos de olika ledarredaktionerna har förändrat åsikt till hur stor Sveriges asylmottagning ska vara mellan de undersökta perioderna och huruvida skribenterna följer den politiska elitens inriktning inom migrationspolitiken eller ej.

Materialet till undersökningen består av inhämtade artiklar från ledarsidor på de fyra stora rikstäckande tidningarna, AB, DN, Exp och SvD. Dessa artiklar inhämtas från Retrievers mediaarkiv med hjälp av sökorden; invandring*, flykting*, migration*, främling*, asyl*. Asterixen i slutet av sökordningen ger att samtliga ändelser på orden fångas upp i sökresultatet. Endast artiklar som Retrievers mediaarkiv kategoriserar under sektion Ledare och som består av mer än 50 ord har tagits med i undersökningen.

I den kvantitativa innehållsanalysen kategoriseras ledarartiklarna, dels om de har relevans för flykting- och migrationsfrågor eller ej. Som relevanta för flykting- och

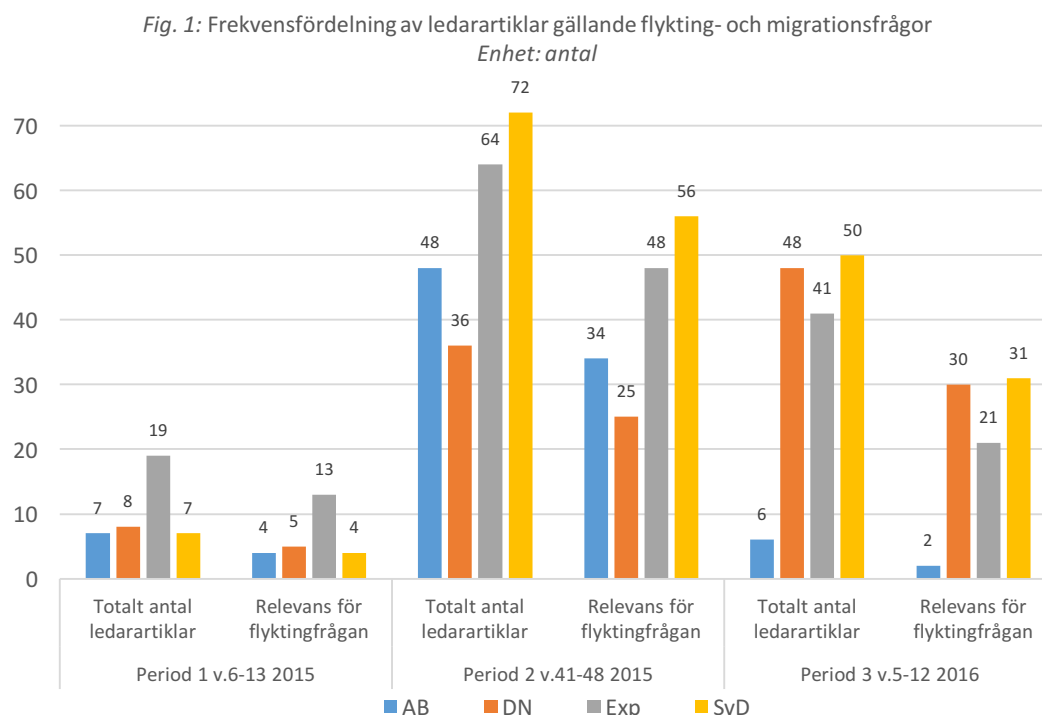
migrationsfrågor kategoriseras de artiklar som tar upp flykting- och migrationsfrågor som huvudämne eller biämne. Som ej relevanta för flykting- och migrationsfrågor kategoriseras de artiklar som endast nämner de använda sökorden invandring*, flykting*, migration*, främling*, asyl* sporadiskt i sammanband till andra ämnen än just flykting- och migrationsfrågor. Därefter genomförs en kvalitativ textanalys på de ledarartiklar som kategoriserats som relevanta för flykting- och migrationsfrågor. I en subjektiv bedömning kodas huruvida dessa ledarartiklar förordar en generös eller restriktiv migrationspolitik, eller om ledarartiklarna intar en neutral inställning till vilken migrationspolitik som är att föredra. Med generös migrationspolitik menas att ledarartiklarna argumenterar för en migrationspolitik som inte begränsar antalet asylsökande. Med neutral inställning menas att ledartiklarna varken förordar generös- eller restriktiv migrationspolitik. Med restriktiv migrationspolitik menas att ledarartiklarna argumenterar för en migrationspolitik som syftar till att minska antalet asylsökande. Ledarartiklarna kategoriseras även enligt Daniel Hallins teori med tre olika journalistiska sfärer; konsensusfrågor, legitima frågor och oaccepterade konflikter (Hallin, 1994, s. 53-54). Kriterier för att kategoriseras inom sfären för konsensusfrågor är att ledarartiklarna ska följa den politiska elitens inriktning gällande flykting- och migrationsfrågor utan någon problematisering till ämnet. Den politiska eliten är i detta sammanhang de politiska partier som är representerade i riksdagen och den politiska elitens inriktning är den inriktning som majoriteten av dessa riksdagspartier intar under gällande undersökningsperiod. För att kategoriseras inom sfären legitima frågor ska ledarartiklarna rapportera med objektivitet och belysa olika sidor gällande flykting- och migrationsfrågor. För att kategoriseras inom sfären för oaccepterade konflikter ska ledarartiklarna undvika att problematisera flykting- och migrationsfrågor och samtidigt avfärda avvikande åsikter/förslag utan sakliga argument.

11. Undersökningens resultatredovisning

Ett stort antal ledarartiklar har ingått i denna undersökning. Totalt har 408 artiklar granskats. Av dessa 408 artiklar har 273 bedömts ha relevans för debatten kring flykting- och migrationsfrågor och har ingått i undersökningens kvalitativa textanalys.

11.1 Frekvens i rapportering gällande flykting- och migrationsfrågor

Som det visas i fig. 1, är frekvensen i rapporteringen gällande flyktingfrågor på ledarsidorna betydligt mindre i undersökningens första undersökningsperiod än i de övriga två undersökningsperioderna. Under undersökningsperiod två, när flyktingströmmen var som störst till Sverige, skedde en stor ökning i rapporteringen medan rapporteringen minskade till undersökningsperiod tre. I undersökningsperiod tre har antalet asylsökande minskat väsentligt och Sverige har fått det andrum som regeringen efterlyste när de genomförde sitt paradigmskifte inom migrationspolitiken (Migrationsverket, 2016c; Regeringskansliet, 2015a).

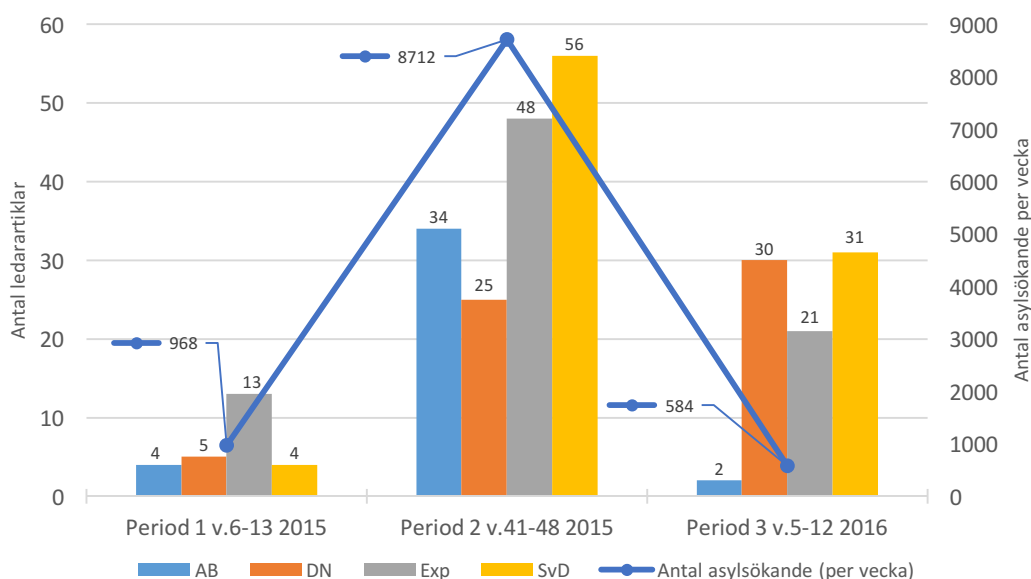

Kommentar till fig 1: Med "Relevans för flyktingfrågan" avses artiklar som har flykting- och migrationsfrågor som huvudämne eller som biämne.

Den kvantitativa innehållsanalysen av ledarartiklarna visar en stor skillnad i frekvens mellan de olika ledarsidornas rapportering av flykting- och migrationsfrågor. Ledarredaktionen på AB är den som sticker ut mest genom att de endast sparsamt rapporterar flykting- och migrationsfrågor under undersökningsperiod tre. AB har endast två artiklar med relevans för flykting- och migrationsfrågor under den tredje undersökningsperioden. SvD är den ledarredaktion som sticker ut på andra hållet

med flest rapporteringar med flykting- och migrationsfrågor som huvudämne, både under undersökningsperiod två och undersökningsperiod tre. DN har en liknade frekvensfördelning, dock med en något mindre frekvens. Exp är den ledarredaktion som uppmärksammade flykting- och migrationsfrågor mest under den första undersökningsperioden. Av detta kan uppsatsens första frågeställning besvaras med att det är en stor skillnad i frekvens av rapporteringen av flykting- och migrationsfrågorna mellan de tre undersökningsperioderna.

Fig. 2: Utveckling av antal ledarartiklar med relevans för flykting- och migrationsfrågor och antal asylsökande i Sverige
Enhet: antal

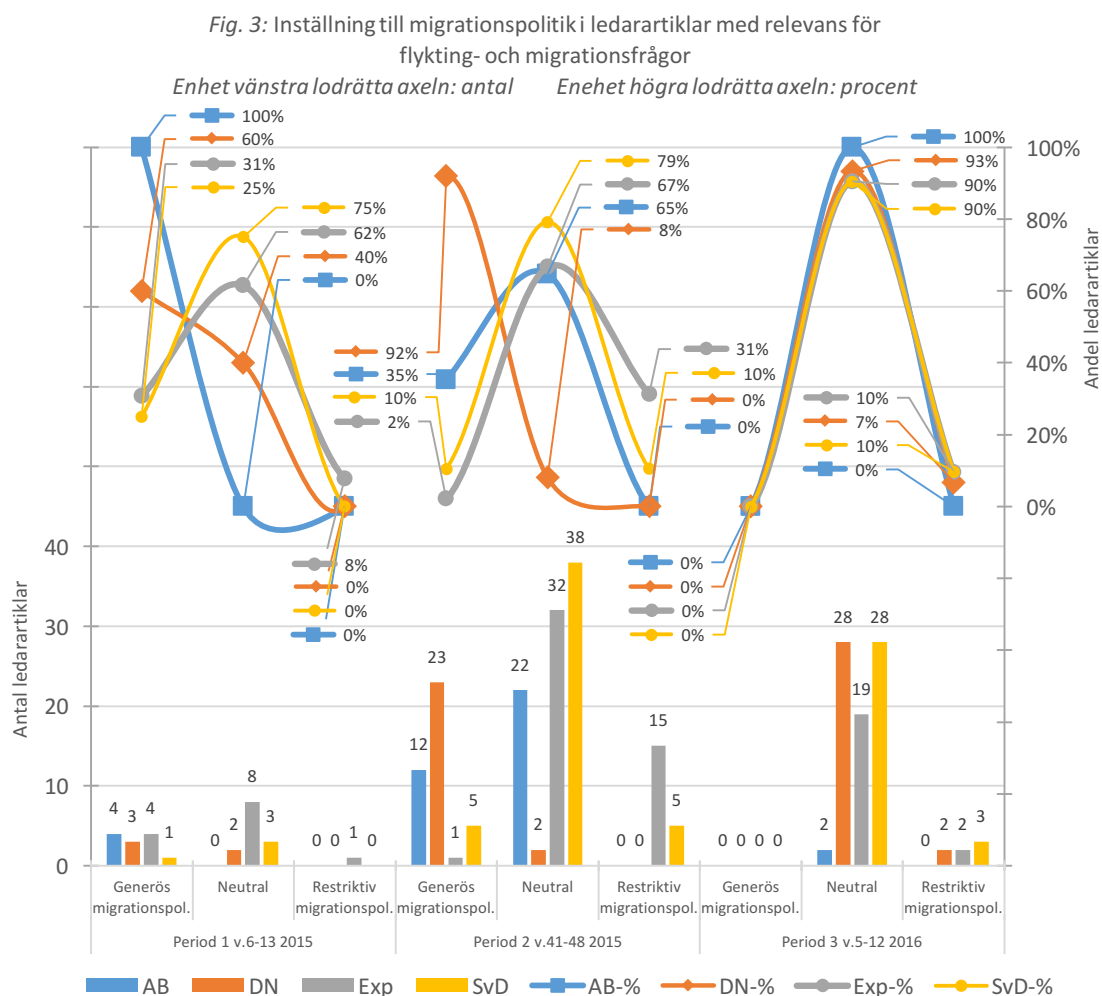

Kommentar till fig 2: Med artiklar "med relevans för flykting- och migrationsfrågor" avses artiklar som har flykting- och migrationsfrågor som huvudämne eller som biämne.

Undersökningen visar även att frekvensen av ledarartiklar med relevans för flykting- och migrationsfrågor har ett positivt samband med antalet antal asylsökande till Sverige mellan undersökningsperiod ett och två (fig. 2). Mellan undersökningsperiod två och tre har dock detta samband förändrats då det endast är AB som i sin omfattning i rapportering följer kurvan med korrelation till antal asylsökande. De övriga tre ledarredaktionerna, DN, Exp och SvD, rapporterar i en större omfattning i förhållande till antal asylsökande under undersökningsperiod tre, än vad de gjorde under undersökningsperiod ett och två.

11.2 Inställning till migrationspolitik

I den kvalitativa textanalysen har de olika ledarsidornas inställning till migrationspolitik granskats i de ledarartiklar som har relevans för flykting- och migrationsfrågor. Utfallet av denna granskning visas i fig. 3.

Kommentar till fig 3: På den vänstra lodrätta axeln anges antal ledarartiklar kategoriserade i tre olika kategorier under de tre undersökningsperioderna. På den högra lodrätta axeln anges den procentuella fördelningen av artiklar i tre olika kategorier under de tre undersökningsperioderna. Med artiklar "med relevans för flykting- och migrationsfrågor" avses artiklar som har flykting- och migrationsfrågor som huvudämne eller som biämne.

Granskningen visar på en viss förändring i inställning till migrationspolitiken. En tydlig förflyttning har skett hos tre av de fyra ledarredaktionerna sett över hela tidsperioden för undersökningen. Framförallt har det skett en förflyttning från önskan om generös migrationspolitik till neutral inställning till migrationspolitik när vi når undersökningsperiod tre. Tydligast är denna förflyttning hos Exp som minskat till endast en artikel som vill ha generös migrationspolitik till undersökningsperiod två

och ingen artikel som vill ha generös migrationspolitik i undersökningsperiod tre. Exp har även till undersökningsperiod två ökat antalet artiklar som vill ha restriktiv migrationspolitik till 15 artiklar. De övriga ledarredaktionerna, AB, DN och SvD, visar en positiv ökning i antal ledarartiklar som vill ha generös migrationspolitik i undersökningsperiod två. Denna ökning kan förklaras med en Aylan-effekt. Dvs. att den uppmärksamhet som gavs till Aylan och många andra flyktingar som drunknade i sin flykt över medelhavet har haft en positiv effekt på inställningen för generös migrationspolitik (Lapidus, 2015a). Dock avtar denna effekt under slutet av den andra undersökningsperioden för att vara helt borta till undersökningsperiod tre. Att Aylan-effekten inte ses lika tydligt hos Exp kan förklaras med att Exp tidigt var mer kritiskt till en generös migrationspolitik än AB, DN och SvD. Förflyttningen hos AB är inte lika tydlig som hos de övriga undersökta ledarredaktionerna. AB är också den ledarredaktion som tillsammans med DN är mest positiv till generös migrationspolitik i undersökningsperiod ett och två. Dock är AB:s rapportering inte stor i den första undersökningsperiod, med endast fyra artiklar som har relevans för flykting- och migrationsfrågor. Även hos AB har dock en förflyttning skett från positiv inställning för generös migrationspolitik till neutral inställning. Uppsatsens andra frågeställning gällande inställning till migrationspolitik besvaras med att det är en förändring mellan undersökningsperioderna i ledarsidornas inställning till vilken sorts migrationspolitik de vill ha. Efter regeringens skifte i migrationspolitik har det blivit färre som är positivt inställda till generös migrationspolitik.

11.3 Objektivitet i rapportering

Genom den kvalitativa textanalysen av ledarartiklar med relevans för flykting- och migrationsfrågor har även ledartiklarna kategoriserats enligt Daniels Hallins sfärer för journalistik (Hallin, 1994, s. 53-54). Utfallet till kategoriseringen av de granskade artiklarna visas i fig. 4.

Kategoriseringen av ledarartiklarna i visar, i samtliga undersökningsperioder, att en majoritet att de granskade artiklarna hamnar i sfären av legitima konflikter (*fig.4*). De flesta artiklarna uppvisar således en objektiv rapportering där det lyfts fram olika perspektiv i rapporteringen. Viss förflyttning mellan undersökningsperioderna inom de olika sfärerna har skett. Störst förflyttning har skett hos Exp som har sju artiklar i sfären oacceptabla konflikter i undersökningsperiod ett men enbart artiklar i sfären legitima konflikter i undersökningsperiod två och tre. DN har ökat sin andel artiklar i sfären legitima konflikter från undersökningsperiod ett till undersökningsperiod två och tre. DN har även fått en förflyttning till sfären konsensus i undersökningsperiod tre, där de har sex artiklar i sfären konsensus.

Fig. 4: Kategorisering av ledarartiklar med relevans för flykting- och migrationsfrågor

Enhet vänstra lodrätta axeln: antal Enhet högra lodrätta axeln: procent

Kommentar till fig 4: På den vänstra lodrätta axeln anges antal ledarartiklar kategoriserade i tre olika kategorier under de tre undersökningsperioderna. På den högra lodrätta axeln anges den procentuella fördelningen av artiklar i tre olika kategorier under de tre undersökningsperioderna. Med artiklar "med relevans för flykting- och migrationsfrågor" avses artiklar som har flykting- och migrationsfrågor som huvudämne eller som biämne.

AB har en viss förflyttning till sfären oacceptabla konflikter med sex artiklar i undersökningsperiod två samt två artiklar i undersökningsperiod tre. Denna förflyttning till sfären oacceptabla konflikter hos AB avviker mot den uppsatta hypotesen, att ledarredaktionerna följer den politiska förändringen inom migrationspolitiken i en mer migrationskritisk hållning. Att AB avviker mot hypotesen kan förklaras med att Aftonbladet är den ledarredaktion som är mest positiv inställd till en generös migrationspolitik (fig. 3) och därav inte välkomnade regeringens skifte i lika hög utsträckning som övriga ledarredaktioner. Förflyttningen mellan sfärerna hos de övriga tre ledarredaktionerna, DN, Exp och SvD, går emellertid i riktning som stödjer hypotesen. Utfallet ger dock ingen tydligt trend i förflyttning mellan sfärerna. Svaret på uppsatsen tredje frågeställning gällande huruvida det är någon skillnad mellan undersökningsperioderna i ledarsidornas objektivitet är således, att det är en svag förändring till en mer förstärkt objektivitet hos ledarsidorna.

11.4 Granskning av enskilda skribenter.

I den kvalitativa textanalysen av ledarartiklar har jag även granskat de artiklar där samma skribent har skrivit artiklar med relevans för flykting- och migrationsfrågor i alla tre undersökningsperioder. Sammanlagt är det sex skribenter som skrivit artiklar i alla tre undersökningsperioderna; från AB Anders Lindberg, från DN Amanda Björkman, från Exp Anna Dahlberg, Patrik Kronqvist och Ann-Charlotte Marteus samt från Svd Thomas Gür.

I denna granskning är det Lindberg som är mest positiv inställd till generös migrationspolitik. Lindberg vänder sig bort från att prata antal i flyktingdebatten och menar till exempel i undersökningsperiod ett, att "det är dags att skrota volymdebatten" och att "dörren till Sverige kommer att fortsätta vara öppen" (Lindberg, 2015a). I undersökningsperiod två, övergår Lindberg till att än tydligare avfärda de som vill begränsa antalet asylsökande och beskriver sådana åsikter bland annat som "skeppsbrott i grumligt vatten" (Lindberg, 2015b). I den sista undersökningsperioden har Lindberg endast en artikel som berör flykting- och migrationsfrågor. Även i denna artikel skriver han i avfärdande ordalag till de som förordar en begränsad asylmottagning. "Styrd propaganda. Hatsajternas syfte är att sprida en viss världsbild" (Lindberg, 2016). Noterbart är dock att Lindberg i princip har upphört att skriva om migration- och flyktingfrågor i den sista undersökningsperioden.

Den av de granskade skribenterna som å andra sidan är mest negativ till en generös migrationspolitik är Dahlberg. Dahlberg är egentligen den enda av skribenterna som går före den politiska eliten och som redan innan regeringens skifte i migrationspolitiken efterlyste just en 180-graders vändning av regeringen. "Stefan Löfven sätter Sveriges framtid på spel. Nu måste han fatta de avgörande besluten – att uppmana Miljöpartiet att lämna regeringen och sedan lägga om svensk migrationspolitik 180 grader tillsammans med moderaterna" (Dahlberg, 2015f). Tidigt intar Dahlberg en kritisk hållning till den förda migrationspolitiken. "Så länge det politiska Sverige fortsätter att blunda för storleken på denna utmaning vi har framför oss kommer vi snarare att ägna oss åt att släcka bränder" (Dahlberg, 2015d). Dahlberg efterlyser även åtgärder som i en del fall blev just en del i Sveriges migrationspolitik efter regeringens paradigmskifte hösten 2015. "Svensk migrationspolitik måste snabbt harmoniseras med övriga EU. Tillfälliga uppehållstillstånd utan en massa undantag, skärpta regler för anhörighetsinvandring, medicinska åldersbedömningar, sänkta bidrag och snabbare avvísningar" (Dahlberg, 2015e). Dahlberg välkomnade således regeringens skifte i migrationspolitik men undrar i efterhand "varför blundade så många, så länge, för verkligheten?" (Dahlberg, 2015g). Dahlberg är även den skribent, i undersökningsperiod tre, som främst håller fast vid den nya migrationspolitiken och som även fortsätter att uttrycka viss oro för hur volymerna inom asylmottagningen kommer att utvecklas. "Krismedvetandet i flyktingfrågan ser ut att försvinna lika snabbt som det uppstod. Det är illavarslande" (Dahlberg, 2016b).

Övriga skribenter, Gür, Marteus, Kronqvist och Björkman, rapporterar tämligen likartat där de redan i undersökningsperiod ett, lyfter sin oro för de utmaningar som en stor flyktingmottagning innebär. Till exempel efterlyser Gür i den första undersökningsperioden att det tillsätts en krisgrupp för att ta itu med utmaningarna (Gür, 2015a). Marteus å sin sida "fruktar att Sverige i någon mån har gått sönder med splittring mellan vanliga medborgare på ena sidan och politiker och medier på andra sidan" (Marteus, 2015b). Samtidigt oroar sig Kronqvist för bostadskrisen. "De närmaste åren ska alltså invånare motsvarande ett helt Linköping påbörja sina liv i Sverige. Hur löser vi bostadssituationen till dessa?" (Kronqvist, 2015a). Björkman lyfter i sin tur kostnaderna som den stora asylmottagningen medför. "Det som har saknats – och fortfarande saknas – är pengarna bakom pratet" (Björkman, 2015b). I undersökningsperiod två övergår dessa fyra skribenter över lag till en rapportering som är nogsamt objektiv och av en mer rapporterande art än framförande av egna ståndpunkter. I undersökningsperiod två pekar till exempel Gür på migrations- och integrationsfrågorna som ett långvarigt politiskt problem. Gür befarar att stora befolkningsförändringar riskerar att leda till motsättningar men att dessa motsättningarna bör kunna lösas, bara den politiska viljan finns (Gür, 2015b). Marteus rapporterar i den andra undersökningsperioden om personalbristen i flyktingmottagningens spår och menar att "välfärden går på knäna" (Marteus, 2015i). Kronqvist å sin sida fortsätter att rapportera om bostadsbristen. "Vi behöver spotta ur oss bostäder för att klara flyktingmottagandet" (Kronqvist, 2015e). Björkman konstaterar att "bland alla svåra beslut och gråzoner kring vilka åtgärder som är lämpliga finns ändå en gräns – den mellan det respektfulla och oanständiga." I den tredje undersökningsperioden intar samtliga av dessa fyra skribenter en mer negativ inställning till flyktingmottagning utan att framföra någon större kritik mot den förda migrationspolitiken. Gür menar i undersökningsperiod tre, att begränsningen inom migrationen måste permanentas "på en nivå som är rimlig för Sveriges förmåga" (Gür, 2016). Kronqvist pekar i sin tur på de övergrepp och missförhållande som uppstått "i flyktingkrisens spår" (Kronqvist, 2016a) medan Marteus oroar sig för jobben. "Inget talar för att de många flyktingar som kom i krisens spår får det lättare på arbetsmarknaden än de som kom tidigare" (Marteus, 2016). Björkman konstaterar att "beröringsskräcken" att prata om utmaningarna med flyktingmottagningen nu är borta. Att "idag är flyktingkrisen utgångspunkten, inte Jimmie Åkesson" (Björkman, 2016b).

Sammantaget ger granskningen av dessa sex skribenter en tämligen likartad bild hur de olika skribenternas rapportering av flyktingfrågan har förändrats under de tre undersökningsperioderna. Med undantag av Lindberg och Dahlberg har skribenterna följt regeringens paradigmskifte. Deras rapportering har i stort anpassats utifrån den politik som den politiska eliten för fram. För Dahlbergs del har det snarast varit så att regeringens skifte blev till en anpassning till hennes ståndpunkt om behov av minskat antal asylsökande. Lindberg är den som utgör undantag i denna undersökning. Dock är det svårt att avgöra var Lindberg har landat i undersökningsperioden efter regeringens paradigmskifte då han helt enkelt inte rapporterar om flyktingfrågor som huvudämne i den tredje och sista undersökningsperioden.

12. Avslutande slutsatser

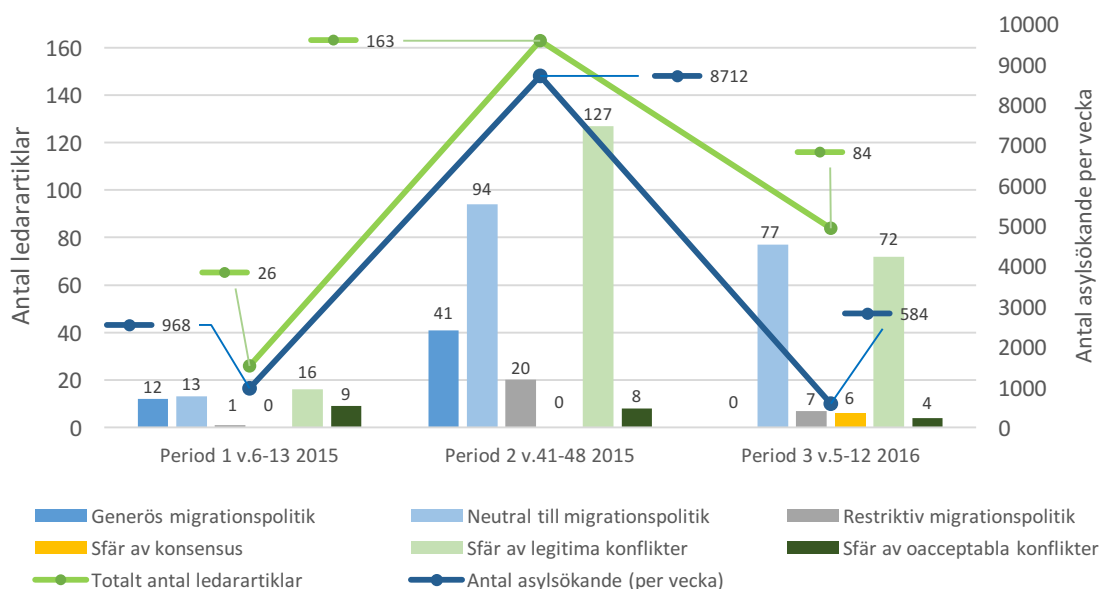
Avsikten med denna undersökning har varit att undersöka hur rapporteringen från ledarsidorna i de fyra stora tidningarna AB, DN, Exp och SvD har påverkats i sin rapportering av den stora flyktingströmmen till Sverige under hösten 2015 och som föranledde ett paradigmskifte inom regeringens migrationspolitik. Jag har i undersökningen testat hypotesen att den politiska förändringen i migrationspolitiken hösten 2015 även har inneburit att tidningarnas ledarsidor har intagit en mer migrationskritisk hållning i sin rapportering. Av undersökningens resultat kan jag dra slutsatsen att ledarsidorna över lag har blivit mer negativa till den svenska asylmottagningen. Framförallt består förändringen i att rapporteringen på ledarsidorna har blivit mer neutral och objektiv, där ledarsidorna i större utsträckning än tidigare tenderar att undvika att ta egen ställning i frågan huruvida Sverige ska ha en generös migrationspolitik eller en restriktiv.

Jag har byggt undersökningens hypotes utifrån Daniel Hallins teorier om att den politiska journalistiken följer den politiska elitens agenda, framförallt i tider när det råder politisk enighet (Hallin, 1994, s. 43, 47-52). Vid tiden för regeringens beslut om att göra en 180-gradig vändning inom migrationspunkten rådde en stor politisk enighet i att den svenska asylmottagningen hade stigit till nivåer som det svenska migrationssystemet inte klarade att hantera. Regeringens skifte välkomnades därigenom av stora delar av den politiska eliten. Enligt Hallins teorier ska därmed den politiska journalistiken följa regeringens paradigmskifte. Undersökningen visar också att ledarsidorna har haft ett skifte i sin rapportering som följer regeringens nya migrationspolitik. Rapporteringen har visserligen inte skiftat till att kategoriseras till sfären konsensus i någon stor omfattning vilket min hypotes satte upp. Istället har skiftet till den övervägande delen av rapporteringen skett till sfären av legitima konflikter. Ledarsidorna har således framförallt övergått till att tydligare betona sin objektivitet utan att bedriva någon större egen opinionsbildning gällande migrationsfrågor.

Min slutsats av undersökningen är att Hallins teori får ett visst stöd genom undersökningen. Den politiska journalistiken, i form av ledarsidor, har i stort följt den politiska eliten under de undersökningsperioder som är genomförda. Jag drar även slutsatsen att frekvensen i ledarsidornas rapportering har ett positivt samband med antalet asylsökande. Dock visar tre av fyra ledarredaktioner på en större andel rapporteringar om flyktingfrågor i undersökningsperiod tre i förhållande till antalet asylsökande än i de två första undersökningsperioderna. Detta skulle kunna förklaras med att den tredje undersökningsperioden ligger nära i tid till den period som antalet asylsökande var mycket stort i Sverige. Av intresse skulle vara att tillfoga ytterligare en undersökningsperiod till denna undersökning. Lämpligen skulle en undersökningsperiod under exempelvis v.36-43 2016 tillfogas till undersökningen, när statistik över asylsökande för denna period finns tillgänglig hos Migrationsverket.

Den ledarredaktion som avviker mest från de övriga är AB. Dels sker rapporteringen från AB med en betydligt lägre frekvens än DN, Exp och SvD, efter det att regeringen lagt om migrationspolitiken. Dels har även AB genomgående varit den som varit mest positiv till en generös migrationspolitik. En förklaring till varför AB avviker är att AB:s ledarredaktion är obunden socialdemokratisk och därav inte vill gå i alltför stor polemik med den socialdemokratiskt ledda regeringen. DN, Exp och SvD har å andra sidan ledarredaktioner vars ideologi inte stödjer den socialdemokratiskt ledda regeringen vilket innebär att deras ledarredaktioner inte ser behov av opinionsbildning som stödjer regeringen.

Fig. 5: Sammanställning av kategorisering och inställning hos granskade ledarartiklar med relevans för flykting- och migrationsfrågor och antalet asylsökande (ej sorterat per ledarredaktion).
Enhet: antal

Kommentar till fig 5: Med artiklar "med relevans för flykting- och migrationsfrågor" menas artiklar som har flykting- och migrationsfrågor som huvudämne eller som biämne.

Sammantaget har undersökningen uppfyllt uppsatsens syfte, att undersöka huruvida rapporteringen från ledarsidorna i de fyra stora tidningarna AB, DN, Exp och SvD har följt regeringens skifte i migrationspolitik som skedde hösten 2015 med en uttalad önskan om minskat mottagande av flyktingar i Sverige. Läger man samman alla fyra ledarredaktioner, har uppsatsens frågeställningar kunnat ges entydiga svar (fig. 5). Regeringens paradigmskifte inom migrationspolitiken, till en mer restriktiv syn på flyktingmottagning, har inneburit en anpassning av ledarsidornas rapportering utifrån denna nya migrationspolitik. Den nya migrationspolitiken har dessutom förstärkt objektiviteten i ledarsidornas rapportering.

13. Referenser

Litteratur:

Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik; Wängnerud, Lena (Red.) (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4. uppl. Stockholm: Norstedts juridik

Demker, Marie (2014). *Sverige åt svenskarna. Motstånd och mobilisering mot invandring och invandrare i Sverige*. Stockholm. Atlas Akademi

Hallin, Daniel C (1994). *We keep America on top of the world: television journalism and the public sphere*. London: Routledge

Nord, Lars (1997). *Spelet om opinionen: möten mellan makthavare, medier och medborgare*. Lund: Studentlitteratur

Nord, Lars (2001). *Vår tids ledare: en studie av den svenska dagspressens politiska opinionsbildning*. Stockholm: Carlsson Bokförlag

Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (Red.) (2012). *Medierna och demokratin*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Strömbäck, Jesper (2014). *Makt, medier och samhälle: En introduktion till politisk kommunikation*. Lund: Studentlitteratur AB

Strömbäck, Jesper (2015). *Handbok i journalistforskning*. Lund: Studentlitteratur AB

Riksdag, Regering, myndigheter och organisationer:

Migrationsverket (2015a). *Migrationsverket kan inte längre erbjuda boende till alla asylsökande*. Stockholm: Migrationsverket.
<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2015/2015-11-19-Migrationsverket-kan-inte-langre-erbjuda-boende-till-alla-asylsokande.html>. Hämtat 2016-05-10

Migrationsverket (2015b). *Migrationsverket vädjar till kommunerna om hjälp*. Stockholm: Migrationsverket
<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2015/2015-10-07-Migrationsverket-vadjar-till-kommunerna-om-hjalp.html>. Hämtat 2016-05-10

Migrationsverket (2015c). *Boendesituationen nu akut*. Stockholm: Migrationsverket
<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2015/2015-11-05-Boendesituationen-nu-akut.html>. Hämtat 2016-05-10

Migrationsverket (2016a). *Statistisk månad för månad 2015: Inkomna ansökningar om asyl, 2015*. Stockholm: Migrationsverket.

Migrationsverket (2016b). *Översikter och statistik från tidigare år: Asylsökande till Sverige 2000–2015*. Stockholm: Migrationsverket.

Migrationsverket (2016c). *Inkomna ansökningar om asyl, 2016*. Stockholm: Migrationsverket.

Polisen. (2015). *Polisen utför gränskontroller i Syd och Väst*. Malmö, Polisen.
<https://polisen.se/Aktuellt/Nyheter/2015/Nov/Polisen-utfor-granskontroller-i-Syd-och-Vast/>. Hämtat 2016-05-10

Prop. 2015/16:67. *Särskilda åtgärder vid allvarig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet*.
<http://www.regeringen.se/rattsdokument/proposition/2015/12/prop.-20151667/>. Hämtat 2016-05-10

Regeringskansliet. (2015a). *Regeringen föreslår åtgärder för att skapa andrum för svenskt flyktingmottagande*. Stockholm: Regeringskansliet
<http://www.regeringen.se/artiklar/2015/11/regeringen-foreslar-atgarder-for-att-skapa-andrum-for-svenskt-flyktingmottagande/>. Hämtat 2016-05-10

Regeringskansliet. (2015b). *Överenskomna insatser med anledning av flyktingkrisen*. Stockholm: Regeringskansliet.
<http://www.regeringen.se/regeringens-politik/regeringens-arbete-med-flyktingsituationen/overenskommelsen-insatser-med-anledning-av-flyktingkrisen/>. Hämtat 2016-05-10

Regeringskansliet. (2015c). *Insatser med anledning av flyktingkrisen*. Stockholm: Regeringskansliet.
<http://www.regeringen.se/contentassets/6519e46a9780457f8f90e64aefed1b04/overenskommelsen-insatser-med-anledning-av-flyktingkrisen.pdf>. Hämtat 2016-05-10

Regeringskansliet. (2015d). *Regeringen beslutar att tillfälligt återinföra gränskontroll vid inre gräns*. Stockholm: Regeringskansliet.
<http://www.regeringen.se/artiklar/2015/11/regeringen-beslutar-att-tillfalligt-aterinfora-granskontroll-vid-inre-grans/>. Hämtat 2016-05-10

Regeringskansliet. (2015e). *Registrering av ombordvarande på passagerarfartyg*. Stockholm: Regeringskansliet.
<http://www.regeringen.se/rattsdokument/departementsserien-och-promemorior/2015/11/registrering-av-ombordvarande-pa-passagerarfartyg/>. Hämtat 2016-05-10

SFS 2015:673. *Förordning om ändring i fartygssäkerhetsförordningen*. Stockholm: Näringsdepartementet.

SFS 2015:1074. *Förordning om vissa identitetskontroller vid allvarig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet*. Stockholm: Näringsdepartementet.

SOM-institutet (2016). *SOM-seminariet 2016: Nya utmaningar för demokratin*. Göteborg. SOM-institutet
http://som.gu.se/aktuellt/Nyheter/Nyheter_detalj//som-seminariet-2016--nya-utmaningar-for-demokratin.cid1369461. Hämtat 2016-05-28

Sveriges Riksdag. (2015). *Särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet*. Stockholm: Riksdagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/sarskilda-atgarder-vid-allvarlig-fara-for-den_H301JuU24. Hämtat 2016

Transportstyrelsen. (2016). *ID-kontroller på buss, tåg och färjor från och med 4 januari*. Stockholm: Transportstyrelsen
<https://www.transportstyrelsen.se/sv/id-kontroll/>. Hämtat 2016-05-10

Tidningsartiklar och webbsidor:

Arnroth, Thomas (2016). *Så blev ledarskribenterna tyckonomins rockstjärnor*. KIT.se, 6 februari.
<https://kit.se/2016/02/06/32874/sa-blev-ledarskribenterna-tyckonomins-rockstjarnor/>. Hämtat 2016-05-16

Berenson, Tessa (2015). *The Child Who's Become a Symbol of Europe's Migrant Crisis*. Time, 3 september
<http://time.com/4021759/aylan-kurdi-migrant-child/>. Hämtat 2016-05-12

Björkman, Amanda (2015a) *Hur kan ni vara så lugna*. Dagens Nyheter, 19 mars, s 4.

Björkman, Amanda (2015b) *Flyktingar är statens ansvar*. Dagens Nyheter, 26 mars, s 4.

Björkman, Amanda (2015c) *En stark majoritet för segregering förslag*. Dagens Nyheter, 18 oktober, s 4.

Björkman, Amanda (2015d) *Snart bara vigselringen*. Dagens Nyheter, 11 november, s 5.

Björkman, Amanda (2016a) *HVB-hem är inte lösningen*. Dagens Nyheter, 3 februari, s 4.

Björkman, Amanda (2016b) *Liberalerna måste ha gömt sig under en sten*. Dagens Nyheter, 6 februari, s 5.

Björkman, Amanda (2016c) *HVB-hem är inte lösningen*. Dagens Nyheter, 4 mars, s 4.

Dahlberg, Anna (2015a) *Hallå är det någon som har sett till regeringen?*. Expressen, 22 februari, s. 2.

Dahlberg, Anna (2015b) *Löfven borde skrota arbetslöshetsmålet*. Expressen, 8 mars, s. 2.

Dahlberg, Anna (2015c) *Önsketänkande är det sista vi behöver*. Expressen, 11 oktober, s. 2.

Dahlberg, Anna (2015d) *Så hamnade Sverige i dagens krisläge*. Expressen, 25 oktober, s. 2.

Dahlberg, Anna (2015e) *Nu måste Löfven ta ansvar - för Sverige*. Expressen, 8 november, s. 2.

Dahlberg, Anna (2015f) *Sverige går sönder - och Löfven tittar bara på*. Expressen, 22 november, s. 2.

Dahlberg, Anna (2015g) *Hur kunde så många ha så fel om asylkrisen?*. Expressen, 29 november, s. 2.

Dahlberg, Anna (2016a) *Vänsterns vrålande sabbar debatten*. Expressen, 21 februari, s. 2.

Dahlberg, Anna (2016b) *Tappa inte krisinsikten i flyktingpolitiken*. Expressen, 13 mars, s. 2.

Ericson Wolke Lars (2004). Gerillataktiken knäckte USA. Populär Historia Nr 9
<http://www.popularhistoria.se/artiklar/gerillataktiken-knackte-usa/>. Hämtat 2016-05-12

Eriksson, Göran (2016) *Året då Sverige ändrade inställning*. Svenska Dagbladet, 1 januari, s. 57.

Eriksson, Karin; Kärrman, Jens (2015). Den nya politiska kartan – så har partierna rört sig. Dagens Nyheter, 1 december.
<http://www.dn.se/nyheter/den-nya-politiska-kartan-sa-har-partierna-rort-sig/>. Hämtat 2016-05-23

Esaiasson, Peter (2016) *Eliten satte den demokratiska lyhördheten på undantag*. Dagens Nyheter, 14 februari, s. 6-7.

Expressens (2015). *Vi räddade inte Aylan*. Expressen, 3 september, s. 1.

Expressen (2015b). *Fasansfullt*. Expressen, 4 september, s. 2

Flores, Juan (2015). *Drunknade treåringen Alan var på väg till Sverige*. Dagens Nyheter, 4 september.
<http://www.dn.se/nyheter/varlden/drunknade-trearingen-alan-var-pa-vag-till-sverige/>. Hämtat 2016-05-10

Graneström, Lasse (2016) *Virrvarr, volymer och vardag*. Fokus (2), 29 januari, s. 18-27

Granström, Klas (2015). *Flyktingkampanjernas år*. Journalisten, 23 december.
<http://www.journalisten.se/nyheter/flyktingkampanjernas-ar>. Hämtat 2016-05-16

Gür, Thomas (2015a) *En kommission om öppenhet bör inrättas*. Svenska Dagbladet, 7 februari, s. 4.

Gür, Thomas (2015b) *Frågorna som inte är en tillfällig fluga*. Svenska Dagbladet, 25 oktober, s. 5.

Gür, Thomas (2016) *Att hantera ett långvarigt utanförskap*. Svenska Dagbladet, 15 februari, s. 4.

Hagberg, Sebastian (2016). *Ny katastrof på Medelhavet – minst 39 döda*. Aftonbladet, 31 januari

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article22178553.ab>. Hämtat 2016-05-12

Järkstig, Linnea (2015). *Majoriteten av svenskarna vill hjälpa*. Aftonbladet, 6 september.

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/paflykt/article21368200.ab>. Hämtat 2016-05-10

Kasurinen, Anton; Stenquist, Victor (2015). *Aylan, 3, upplevde bara krig*. Aftonbladet, 3 september.

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/paflykt/article21353885.ab>. Hämtat 2016-05-10

Kino, Nuri (2015). *Ofattbar sorg när Alan begravdes*, Svenska Dagbladet, 5 september, s. 10-11

Kjöller, Hanne (2015). *Svenskarna gör sig dummare*. Dagens Nyheter, 16 september, s. 4.

Krona, Michael (2015). *Ledarskribenten som klickdragare*. Journalisten, 11 februari.

<http://www.journalisten.se/debatt/ledarskribenten-som-klickdragare>. Hämtat 2016-05-16

Kronqvist, Patrik (2015a) *Moduler är inget magiskt trollspö*. Expressen, 12 februari, s. 2.

Kronqvist, Patrik (2015b) *Bokrisen kan inte dras i långbänk*. Expressen, 17 mars, s. 2.

Kronqvist, Patrik (2015c) *Trångboddhet gynnar gängen*. Expressen, 20 mars, s. 2.

Kronqvist, Patrik (2015d) *Sluta lek politiker, Anders Danielsson*. Expressen, 13 oktober, s. 2.

Kronqvist, Patrik (2015e) *Medtag glatt humör till flyktingkrisen*. Expressen, 16 oktober, s. 2.

Kronqvist, Patrik (2015f) *Vad vill MP offra för flyktingarna?*. Expressen, 27 oktober, s. 2.

Kronqvist, Patrik (2015g) *Lort-Sverige har kommit tillbaka*. Expressen, 5 november, s. 2.

Kronqvist, Patrik (2015h) *Vill Löf inför dansk asylpolitik*. Expressen, 13 november, s. 2.

Kronqvist, Patrik (2015i) *Vad händer när gränsen är nådd*. Expressen, 18 november, s. 2.

Kronqvist, Patrik (2015j) *Sorglöshet löser inte integrationen*. Expressen, 27 november, s. 2.

Kronqvist, Patrik (2016a) *Bankernas svek mot flyktingarna*, Expressen, 11 februari, s. 2.

Kronqvist, Patrik (2016b) *Vi står inför en ny vanvårdsskandal*, Expressen, 18 februari, s. 2.

Kronqvist, Patrik (2016c) *Kaplan försvarar ett ruttet system*, Expressen, 25 februari, s. 2.

Kärrman, Jens (2015). *Kraftig förändring – fler vill se ökat flyktingmottagande*. Dagens Nyheter, 27 september.

<http://www.dn.se/nyheter/sverige/kraftig-forandring-fler-vill-se-okat-flyktingmottagande/>. Hämtat 2016-05-10

Lapidus, Arne (2015a). *Europa räddade inte Aylan*, 3. Expressen, 3 september.

<http://www.expressen.se/nyheter/europa-raddade-inte-aylan-3/>. Hämtat 2016-05-10

Lapidus, Arne (2015b). *S nya retorik: Kom inte hit*. Expressen, 8 november.

<http://www.expressen.se/nyheter/dokument/s-nya-retorik-kom-inte-hit/>. Hämtat 2016-05-10

Larsmo, Ola; Svensson, Per (2015). *Deras hat mot demokratin är konstant*. Dagens Nyheter, 7 januari, s. 6-7.

Lindberg, Anders (2015a) *Skrota debatten om volymer - nu*. Aftonbladet, 2 februari, s. 2.

Lindberg, Anders (2015b) *Nej, svenskar blir ej minoritet 2025*. Aftonbladet, 6 oktober, s. 2.

Lindberg, Anders (2015c) *Nationalisera Bert Karlsson*. Aftonbladet, 9 oktober, s. 2.

Lindberg, Anders (2015d) *Kinberg Batra håller ej måttet*. Aftonbladet, 12 oktober, s. 2.

Lindberg, Anders (2015e) *SD-propaganda triggar våldsmän*. Aftonbladet, 21 oktober, s. 2.

Lindberg, Anders (2015f) *Lämna inte tolkarna åt sitt öde, Hultqvist*. Aftonbladet, 26 oktober, s. 2.

Lindberg, Anders (2015g) *Malmö har blivit vårt skyltfönster*. Aftonbladet, 13 november, s. 2.

Lindberg, Anders (2016) *Auktoritära idéer intar Östermalm*. Aftonbladet, 21 mars, s. 2.

Lindberg, Staffan (2015). *Skräcksiffran – 1 600 döda hittills i år*. Aftonbladet, 20 april.

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article20657644.ab>. Hämtat 2016

Loewe, Peter (2015). *UNHCR: Över 200 flyktingar döda på Medelhavet*. Dagens Nyheter, 11 februari.

<http://www.dn.se/nyheter/varlden/unhcr-over-200-flyktingar-doda-pa-medelhavet-1/>. Hämtat 2016-05-10

Marteus, Ann-Charlotte (2014). *Varför så tyst om integrationen?* Expressen, 1 september.

<http://www.expressen.se/ledare/ann-charlotte-marteus/varfor-sa-tyst-om-integrationen/>. Hämtat 2016-05-11

Marteus, Ann-Charlotte (2015a) *Det är jag som är åsiktskorridoren*, Expressen, 13 februari, s. 2.

Marteus, Ann-Charlotte (2015b) *Folks oro kan inte avfärdas som rasism*, Expressen, 25 februari, s. 2.

- Marteus, Ann-Charlotte (2015c) *Vad gör Fridolin åt segregationen?*, Expressen, 13 mars, s. 2.
- Marteus, Ann-Charlotte (2015d) *Det är ohållbart med tiggarläger*. Expressen, 24 mars, s. 2.
- Marteus, Ann-Charlotte (2015e) *Du är inte vald till moraltant, Löfven*. Expressen, 7 oktober, s. 2.
- Marteus, Ann-Charlotte (2015f) *Nationalstaten som vi glömde*. Expressen, 10 oktober, s. 2.
- Marteus, Ann-Charlotte (2015g) *Nej detta är inte rätt tid för nattis*. Expressen, 6 november, s. 2.
- Marteus, Ann-Charlotte (2015h) *Kvinnor gråter, män säger nej*. Expressen, 12 november, s. 2.
- Marteus, Ann-Charlotte (2015i) *Mer resurser är ingen trollformel*. Expressen, 20 november, s. 2.
- Marteus, Ann-Charlotte (2016) *Löfven och hans låtsassolidaritet*. Expressen, 3 mars, s. 2.
- Micanovic, Ines (2015). *Manifestation för säkra flyktingvägar*. Svenska Dagbladet, 12 september.
<http://www.svd.se/just-nu-manifestation-for-sakra-flyktingvagar>. Hämtat 2016-05-10
- Nordh, Emelie (2015). *Enorm vilja bland svenskar att hjälpa till*. Svenska Dagbladet, 4 september.
<http://www.svd.se/enorm-vilja-bland-svenskar-att-hjalpa-till>. Hämtat 2016-05-10
- Skarin, Anna (2015). *Flera befaras döda i ny flyktingkatastrof*. Expressen, 5 maj.
<http://www.expressen.se/nyheter/flera-befaras-doda-i-ny-flyktingkatastrof/>. Hämtat 2016-05-10
- Svensson, Frida; Stiernstedt Jenny (2015, 24 november). *Sveriges nya migrationspolitik på EU:s lägstanivå*. Svenska Dagbladet.
Hämtat 2016-05-10
<http://www.svd.se/sveriges-nya-migrationspolitik-pa-eus-lagstaniva>. Hämtat 2016-05-10
- SVT-Nyheter (2015a). *Ledarskribenterna om flyktingkrisen*. Svt.se, 25 oktober.
<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/ledarskribenterna-om-flyktingkrisen>. Hämtat 2016-05-16
- SVT-Nyheter (2015b). Anders Lindberg: *"SD:s retorik sprider hat"*. Svt.se, 5 mars
<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/sd-s-retorik-sprider-hat>. Hämtat 2016-05-16
- von Hall, Gunilla (2014). *"Medelhavet har blivit en massgrav"*. Svenska Dagbladet, 10 december.
<http://www.svd.se/medelhavet-har-blivit-en-massgrav>. Hämtat 2016-05-10